

Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende financiële pretoetredingssteun voor Turkije

(2001/C 240 E/16)

COM(2001) 230 def. — 2001/0097(CNS)

(Door de Commissie ingediend op 25 april 2001)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 308,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Gezien het advies van het Europees Parlement,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De door landen die kandidaat zijn voor toetreding tot de Europese Unie te vervullen voorwaarden werden vastgesteld door de Europese Raad van Kopenhagen van juni 1993.
- (2) In de conclusies van de Europese Raad van Helsinki van december 1999 werd de verklaring opgenomen dat Turkije een kandidaat-lidstaat is, voorbestemd om tot de Unie toe te treden op basis van dezelfde criteria als die welke voor de andere kandidaat-lidstaten gelden, en dat, voortbouwend op de bestaande Europese strategie, Turkije zoals de andere kandidaat-lidstaten voordeel zal hebben bij een pretoetredingsstrategie om zijn hervormingen te stimuleren en te ondersteunen.
- (3) De Europese Raad van Nice van december 2000 heeft zijn waardering geuit voor de vorderingen welke waren gemaakt bij de uitvoering van de pretoetredingsstrategie voor Turkije.
- (4) Aangezien Turkije nog niet voldoet aan de politieke criteria van Kopenhagen, heeft de Gemeenschap het land ertoe opgeroepen de democratische praktijken en eerbied voor de mensenrechten te intensiveren en te bevorderen, alsook de burgermaatschappij nauwer bij dat proces te betrekken.
- (5) Hoeksteen van de pretoetredingsstrategie is het partnerschap voor toetreding, voor het opstellen waarvan werd uitgegaan van de conclusies van voorafgaande Europese Raden en dat prioriteiten bevat waarop de toetredingsvoorbereidingen zich moeten richten in het licht van de politieke en economische criteria en de op de lidstaten rustende verplichtingen.
- (6) De juridische grondslag voor het voor Turkije opzetten van het partnerschap voor toetreding en van het algemeen kader voor het coördineren van alle financieringsbronnen voor de pretoetredingssteun is te vinden in Verordening (EG) nr. 390/2001 van de Raad van 26 februari 2001 betreffende hulp aan Turkije in het kader van de pretoetredingsstrategie, inzonderheid de invoering van een partnerschap voor toetreding ⁽¹⁾.
- (7) De principes, prioriteiten, tussentijdse doelstellingen en voorwaarden van het partnerschap voor de toetreding met Turkije zijn opgenomen in Besluit 2001/235/EG van de Raad van 24 maart 2001 inzake de principes, prioriteiten, tussentijdse doelstellingen en voorwaarden van het partnerschap voor de toetreding met de Republiek Turkije ⁽²⁾. Zoals voor de andere kandidaat-lidstaten, zal de steun van de Europese Unie voor Turkije zich toespitsen op de uit het partnerschap voor toetreding voortvloeiende prioriteiten.
- (8) De communautaire steun wordt hoofdzakelijk verstrekt via maatregelen inzake institutionele opbouw en investeringen gericht op de overname van het communautair acquis.
- (9) De Gemeenschap zal speciale acties opzetten ter bevordering van de burgermaatschappij in Turkije.
- (10) Er worden eveneens speciale acties opgezet met betrekking tot grensoverschrijdende samenwerking, met name aan beide zijden van de grenzen tussen Turkije en de Europese Unie, tussen Turkije en de andere kandidaat-lidstaten en tussen Turkije en de andere landen in de regio.
- (11) De Gemeenschap cofinanciert de Turkse deelname aan communautaire programma's en agentschappen.
- (12) Voorwaarde voor de communautaire steun is dat de verbintenissen worden nagekomen die zijn vervat in de overeenkomsten tussen de EG en Turkije en dat wordt voldaan aan de voorwaarden die zijn vastgelegd in Verordening (EG) nr. 390/2001 van de Raad van 26 februari 2001, Besluit 2001/235/EG van de Raad en deze Verordening.
- (13) De Commissie legt de steunmaatregelen ten uitvoer in overeenstemming met het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting der Europese Gemeenschappen ⁽³⁾.
- (14) De met betrekking tot deze verordening noodzakelijke uitvoeringsmaatregelen dienen te worden vastgesteld in overeenstemming met Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ PB L 58 van 28.2.2001, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 85 van 24.3.2001, blz. 13.

⁽³⁾ PB L 356 van 31.12.1977, blz. 1, zoals laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2673/1999 van 13 december 1999 (PB L 326 van 18.12.1999, blz. 1).

⁽⁴⁾ PB L 269 van 19.10.1999, blz. 45.

- (15) Deelname aan aanbestedingen staat, afgezien van de natuurlijke personen en rechtspersonen van de lidstaten en Turkije, open voor natuurlijke personen en rechtspersonen van de andere kandidaat-lidstaten en van de landen welke in aanmerking komen voor de financiële en technische maatregelen ter ondersteuning van de hervorming van de economische en maatschappelijke structuren in het kader van het Europees-mediterrane partnerschap (MEDA) ⁽¹⁾, en de steun aan Albanië, Bosnië-Herzegovina, Kroatië, de Federale Republiek Joegoslavië en de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië (CARDS) ⁽²⁾ evenals, voor zover specifieke soorten deskundigheid vereist zijn, van de landen van Oost-Europa en Centraal-Azië in het kader van de bijstand aan de partnerstaten in Oost-Europa en Centraal-Azië ⁽³⁾. Met het oog op symmetrie dienen overeenkomstige bepalingen te worden opgenomen in de voor de andere kandidaat-lidstaten opgezette steunprogramma's.
- (16) De Commissie stelt richtsnoeren vast voor de programmering en tenuitvoerlegging van de steun in overeenstemming met de beheerprocedure.
- (17) De Commissie wordt voor de tenuitvoerlegging van de communautaire steun bijgestaan door het comité ingesteld bij Verordening (EG) nr. 3906/89 van de Raad van 18 december 1989 betreffende economische hulp ten gunste van bepaalde landen van Midden- en Oost-Europa ⁽⁴⁾. De maatregelen worden vastgesteld in overeenstemming met Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden ⁽⁵⁾.
- (18) Het beheer van de pretoetredingssteun dient, met inachtneming van de capaciteit inzake beheer en financiële controle waarover Turkije beschikt, geleidelijk naar dit land te worden gedecentraliseerd, teneinde het aldus nauwer bij de onderhavige pretoetredingsmaatregelen te betrekken.
- (19) De huidige diverse instrumenten voor de financiële steun aan Turkije dienen te worden gehergroepeerd op zulke wijze dat Turkije in aanmerking blijft komen voor de steun op grond van Verordening (EG) nr. 1488/96 van de Raad maar Verordening (EG) nr. 764/2000 van de Raad van 10 april 2000 betreffende de uitvoering van maatregelen ter verdieping van de douane-unie EG-Turkije ⁽⁶⁾ en Verordening (EG) nr. 257/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 22 januari 2001 betreffende maatregelen ter bevordering van de economische en sociale ontwikkeling van Turkije ⁽⁷⁾ kunnen worden ingetrokken.
- (20) Er dient jaarlijks een verslag over de tenuitvoerlegging van het steunprogramma te worden opgesteld en tegen eind

2005 een evaluatieverslag te worden ingediend, zodat het programma vóór 30 juni 2006 kan worden herzien.

- (21) In de financiële vooruitzichten 2000-2006 werd de financiële pretoetredingssteun voor alle kandidaat-lidstaten in het licht van de Europese Raad van Helsinki verdubbeld. In het kader van de normale begrotingsprocedures dient ernaar te worden gestreefd deze verdubbeling voor de rest van de periode waarop de huidige financiële vooruitzichten betrekking hebben, eveneens voor Turkije toe te passen.
- (22) Het Verdrag voorziet voor de vaststelling van deze verordening niet in andere bevoegdheden dan die van artikel 308,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

De Gemeenschap verleent Turkije financiële pretoetredingssteun ter ondersteuning van de in het partnerschap voor toetreding met Turkije omschreven prioriteiten.

Artikel 2

De steun:

- wordt verleend in de vorm van subsidies;
- wordt geïmplementeerd door het financieren van programma's of projecten gericht op beantwoording aan de toetredingscriteria en in overeenstemming met de beginselen welke voor de programmering en tenuitvoerlegging worden omschreven in de door de Commissie overeengekomen in artikel 9, lid 2, bedoelde procedure vast te stellen richtsnoeren;
- kan diensten, leveringen en werken omvatten;
- kan, wanneer het gaat om investeringen, geen betrekking hebben op de aankoop van grond of gebouwen.

Artikel 3

1. Voor elk programma of project kan van de ontvangers van de steun een financiële bijdrage worden gevraagd. Deze bijdrage zal afhankelijk zijn van de aard van het programma of project. In uitzonderlijke gevallen, voor programma's of projecten gericht op de ontwikkeling van de burgermaatschappij, is een bijdrage in natura mogelijk.

2. De steun wordt gebruikt voor uitgaven die betrekking hebben op ondersteuning van de programmering, communicatie- en voorlichtingsactiviteiten, en toezicht, inspecties, financiële controle en evaluaties met betrekking tot de programma's en projecten.

3. De steun kan afzonderlijk of in de vorm van cofinancieringen met lidstaten, de Europese Investeringsbank, derde landen of multilaterale organen worden verstrekt.

⁽¹⁾ PB L 189 van 30.7.1996, blz. 1, zoals laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2698/2000 van 27 november 2000 (PB L 311 van 12.12.2000, blz. 1).

⁽²⁾ PB L 306 van 7.12.2000, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 12 van 18.1.2000, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 375 van 23.12.1989, zoals laatstelijk gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 2666/2000 van 5 december 2000 (PB L 306 van 7.12.2000, blz. 1).

⁽⁵⁾ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

⁽⁶⁾ PB L 94 van 14.4.2000, blz. 6.

⁽⁷⁾ PB L 39 van 9.2.2001, blz. 1.

4. Er kan worden gezocht naar geschikte gelegenheden tot het opzetten van cofinancieringen met andere donors en vooral de lidstaten.

5. De Gemeenschap kan bijdragen in de kosten die betrekking hebben op de organisatie van het beheer van de steun.

Artikel 4

Voorwaarde voor de financiering van programma's en projecten is dat de verbintenissen worden nagekomen die zijn vervat in de associatieovereenkomst EG-Turkije, het besluit inzake de douane-unie en alle andere daarmee verband houdende overeenkomsten en besluiten, en dat wordt voldaan aan de voorwaarden die zijn vastgelegd in artikel 4 van Verordening (EG) nr. 390/2001 van de Raad van 26 februari 2001, het partnerschap voor toetreding met Turkije en deze verordening.

Artikel 5

1. De Commissie geeft aan de communautaire steun uitvoering in overeenstemming met de transparantieregels en het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen, inzonderheid artikel 114.

2. Bij het vooraf beoordeeld worden van de programma's en projecten worden, inter alia, de volgende factoren in aanmerking genomen:

- a) doeltreffendheid en levensvatbaarheid;
- b) culturele en sociale aspecten, gender en milieu;
- c) instandhouding en bescherming van het milieu op basis van de beginselen inzake duurzame ontwikkeling;
- d) institutionele ontwikkeling nodig voor het verwezenlijken van de doelstellingen van de programma's en projecten;
- e) uit gelijksoortige programma's en projecten opgedane ervaring.

Artikel 6

1. Voor het selecteren, aanbesteden en gunnen van projecten door Turkije verleent de Commissie vooraf haar goedkeuring.

2. De Commissie kan evenwel, op basis van een analyse per geval van de beheercapaciteit voor de nationale en sectorale programma's/projecten, de financiële-controleprocedures en de structuren met betrekking tot de overheidsfinanciën, besluiten af te zien van de in lid 1 bedoelde vereiste inzake voorafgaande goedkeuring en het beheer van de steun op gedecentraliseerde basis toevertrouwen aan uitvoerende instanties in Turkije. Voorwaarden voor een dergelijke vrijstelling zijn dat:

- a) door de uitvoerende instanties in Turkije wordt voldaan aan de minimumcriteria inzake bekwaamheid op het gebied van het beheer van de steun evenals aan de voor dergelijke instanties geldende minimumvoorwaarden omschreven in de bijlage;
- b) in de financieringsovereenkomsten met Turkije speciale bepalingen worden opgenomen inzake, inter alia, berichten

van aanbesteding, beoordeling en evaluatie van inschrijvingen, gunning van contracten en de tenuitvoerlegging van de communautaire richtlijnen inzake overheidsopdrachten.

Artikel 7

1. Steun ten belope van meer dan 2 000 000 EUR wordt ter beschikking gesteld via financieringsbesluiten van de Commissie overeenkomstig de procedure bedoeld in artikel 9, lid 2. De Commissie dient bij het in artikel 9 genoemde comité daartoe een financieringsvoorstel in waarin de uit te voeren programma's en/of projecten worden beschreven.

De Commissie stelt het in artikel 9 genoemde comité ten minste één week van te voren in kennis van alle financieringsbesluiten die zij van plan is met betrekking tot programma's en projecten van minder dan 2 000 000 EUR te nemen.

2. De Commissie kan, zonder daartoe het advies van het in artikel 9 genoemde comité in te winnen, aanvullende subsidies goedkeuren die nodig zijn voor het dekken van in het kader van programma's of projecten verwachte of reeds bestaande kostenoverschrijdingen, op voorwaarde dat deze niet groter zijn dan 20 % van de in het financieringsbesluit vastgestelde oorspronkelijke subsidie.

3. Alle in het kader van deze verordening te sluiten financieringsovereenkomsten of contracten dienen te voorzien in door de Commissie en de Rekenkamer uit te voeren controles ter plaatse, in overeenstemming met de procedures door de Commissie vastgesteld op grond van de vigerende bepalingen, in het bijzonder die van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.

4. De Commissie kan met het oog op een afdoende bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap controles en inspecties ter plaatse uitvoeren in overeenstemming met Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden (¹).

5. Artikel 15, lid 3, van Verordening (EG) nr. 2222/2000 van de Commissie van 7 juni 2000 houdende financiële uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 1268/1999 van de Raad inzake steunverlening door de Gemeenschap voor pretoetredingsmaatregelen op het gebied van landbouw en plattelandontwikkeling in de kandidaat-lidstaten in Midden- en Oost-Europa gedurende de pretoetredingsperiode (²) is van toepassing, met inbegrip van de bepalingen inzake rapportering van afzonderlijke gevallen waarin onregelmatigheden worden vastgesteld, en de invoering van een systeem voor informatiebeheer op dit gebied.

6. Wanneer voor programma's en projecten tussen de Gemeenschap en Turkije financieringsovereenkomsten worden gesloten, wordt in deze overeenkomsten de bepaling opgenomen dat voor de steun bestemde middelen niet kunnen worden gebruikt voor het betalen van belastingen, rechten en heffingen.

(¹) PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2.

(²) PB L 253 van 7.10.2000, blz. 5.

7. De deelneming aan aanbestedingen en contracten staat onder gelijke voorwaarden open voor alle natuurlijke personen en rechtspersonen van de lidstaten, de landen die kandidaat zijn voor toetreding tot de Europese Unie, en de landen die steun ontvangen in het kader van Verordening (EG) nr. 1488/96 en Verordening (EG) nr. 2666/2000.

De deelneming van de landen die in het kader van Verordening (EG) nr. 99/2000 steun ontvangen, wordt door de Commissie eveneens toegestaan per afzonderlijk geval, indien voor de betrokken programma's of projecten speciale vormen van deskundigheid vereist zijn welke vooral in bedoelde landen beschikbaar zijn.

Bij cofinancieringen kan de Commissie per afzonderlijk geval de deelneming van ondernemingen van derde landen aan aanbestedingen en contracten toestaan.

8. De bepalingen van lid 7 zijn eveneens van toepassing op de oorsprong van leveringen.

Artikel 8

De jaarlijkse kredieten worden door de begrotingsautoriteit toegestaan binnen de grenzen van de financiële vooruitzichten.

Artikel 9

1. De Commissie wordt bijgestaan door het comité ingesteld bij artikel 9, lid 1, van Verordening (EG) nr. 3906/89.

2. In de gevallen waarin naar dit lid wordt verwezen, zijn de artikelen 4 en 7 van Besluit 1999/468/EG van toepassing.

De in artikel 4 van Besluit 1999/468/EG bedoelde termijn wordt op drie maanden vastgesteld.

Artikel 10

De Commissie dient elk jaar bij het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité een verslag over de tenuitvoerlegging van de steun in. Het verslag dient informatie te bevatten over de in de loop van het jaar gefinancierde programma's en projecten evenals informatie betreffende de controle- en evaluatieresultaten. Deze informatie kan worden opgenomen in het verslag bedoeld in artikel 10 van Verordening (EG) nr. 3906/89.

Artikel 11

Verordeningen (EG) nr. 764/2000 en (EG) nr. 257/2001 worden hierbij ingetrokken. Zij blijven echter van toepassing op de programma's en projecten waarvoor de procedures die in een financieringsbesluit van de Commissie uitmonden, reeds zijn op gang gekomen maar nog niet zijn afgerond op het ogenblik waarop deze verordening in werking treedt.

Artikel 12

1. In Verordening (EG) nr. 3906/89 wordt aan het einde van artikel 7, lid 1, „Turkije, Cyprus en Malta” toegevoegd.

2. In Verordening (EG) nr. 555/2000 van de Raad van 13 maart 2000 betreffende de uitvoering van acties in het kader van de pretoetredingsstrategie voor de Republiek Cyprus en de Republiek Malta ⁽¹⁾ wordt aan het einde van artikel 7, lid 9, en van artikel 7, lid 10 „en de andere landen die kandidaat zijn voor toetreding tot de Europese Unie” toegevoegd.

3. In Verordening (EG) nr. 1267/1999 van de Raad van 21 juni 1999 tot instelling van een pretoetredingsinstrument voor structuurbeleid ⁽²⁾ wordt in artikel 7 het volgende lid toegevoegd: „8. Natuurlijke personen en rechtspersonen van Cyprus, Malta en Turkije kunnen aan aanbestedingen en contracten deelnemen onder dezelfde voorwaarden als natuurlijke personen en rechtspersonen van de lidstaten en de begunstigde landen”.

4. In artikel 3 van Verordening (EG) nr. 1268/1999 van de Raad inzake steunverlening door de Gemeenschap voor pretoetredingsmaatregelen op het gebied van landbouw en plattelandsontwikkeling in de kandidaat-lidstaten in Midden- en Oost-Europa gedurende de pretoetredingsperiode ⁽³⁾ wordt het volgende lid toegevoegd: „3. Natuurlijke personen en rechtspersonen van Cyprus, Malta en Turkije kunnen aan aanbestedingen en contracten deelnemen onder dezelfde voorwaarden als natuurlijke personen en rechtspersonen van de lidstaten en de begunstigde landen”.

Artikel 13

De Raad gaat voor 1 januari 2006 over tot een nieuw onderzoek van deze verordening. De Commissie dient met het oog daarop vóór 1 juli 2005 bij de Raad een evaluatieverslag betreffende de Verordening in en zo nodig een voorstel tot wijziging ervan.

Artikel 14

Deze verordening treedt in werking op de derde dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

⁽¹⁾ PB L 68 van 16.3.2000, blz. 3.

⁽²⁾ PB L 161 van 26.6.1999, blz. 73.

⁽³⁾ PB L 161 van 26.6.1999, blz. 81.

BIJLAGE

MINIMUMCRITERIA EN -VOORWAARDEN VOOR DECENTRALISERING VAN HET BEHEER NAAR UITVOERENDE INSTANTIES IN TURKIJE (ARTIKEL 6)**1. Minimumcriteria voor het beoordelen van de bekwaamheid van uitvoerende instanties in Turkije om steun te beheren**

Onderstaande criteria worden door de Commissie toegepast om te bepalen welke uitvoerende instanties in Turkije in staat zijn tot gedecentraliseerd beheer van de toegekende steun.

- a) De instantie moet beschikken over een goed opgezet systeem voor fondsenbeheer, een volwaardig huishoudelijk reglement en duidelijk afgebakende institutionele en persoonlijke verantwoordelijkheden.
- b) De bevoegdheden moeten gescheiden zijn om belangenverstremming bij aanbestedingen en betalingen te vermijden.
- c) Voor de vastgestelde taken moet voldoende personeel inzetbaar zijn. Dit personeel moet beschikken over de vereiste kwalificaties en ervaring en voor de uitvoering van de communautaire programma's terdege zijn opgeleid.

2. Minimumvoorwaarden voor decentralisering van het beheer naar uitvoerende instanties in Turkije

Decentralisatie naar een uitvoerende instantie in Turkije — met controle ex post door de Commissie — kan worden overwogen wanneer aan onderstaande voorwaarden is voldaan.

- a) De instantie moet aantonen dat zij beschikt over een doeltreffend systeem voor interne controle, waarbij tevens in onafhankelijke audit is voorzien, alsmede over een doeltreffend systeem voor boekhoudkundige en financiële rapportage dat aan internationaal erkende normen voor financiële controle voldoet.
- b) Een recente financiële en operationele audit moet aantonen dat de communautaire steun en nationale steun van vergelijkbare aard doeltreffend en met inachtneming van de daarvoor geldende termijnen worden beheerd.
- c) De uitvoerende instantie moet zijn onderworpen aan een betrouwbare nationale financiële controle.
- d) De voorschriften voor aanbestedingen moeten zijn goedgekeurd door de Commissie, die daarmee erkent dat deze voorschriften voldoen aan de vereisten van titel IX van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.
- e) De nationaal ordonnateur moet de volledige financiële aansprakelijkheid voor het beheer van de middelen aanvaarden.

Deze aanpak doet geen afbreuk aan het recht van de Commissie en de Rekenkamer om op de uitgaven controle uit te oefenen.
